

Rick Schreurs
(veldmedewerker akkerbeheer,
Collectief Natuurrijk Limburg)

“Bij het begin in 2016 was het echt nog pionieren. Maar het effect van het ANLb is nu duidelijk zichtbaar. Als ik door het landschap rijd, zie ik van veraf al of ergens een natuurrijk perceel ligt, bijvoorbeeld omdat er een torenvalk boven hangt. Daar is leven in de brouwerij.”

Doe mee

Zelf aan de slag met natuurinclusieve landbouw? Benieuwd naar de collectieve aanpak? Neem dan contact met ons op!

Contact

BoerenNatuur
Bemuurde Weerd O.Z. 12
3514 AN Utrecht
030 – 276 9890
info@boerennatuur.nl
www.boerennatuur.nl

2025

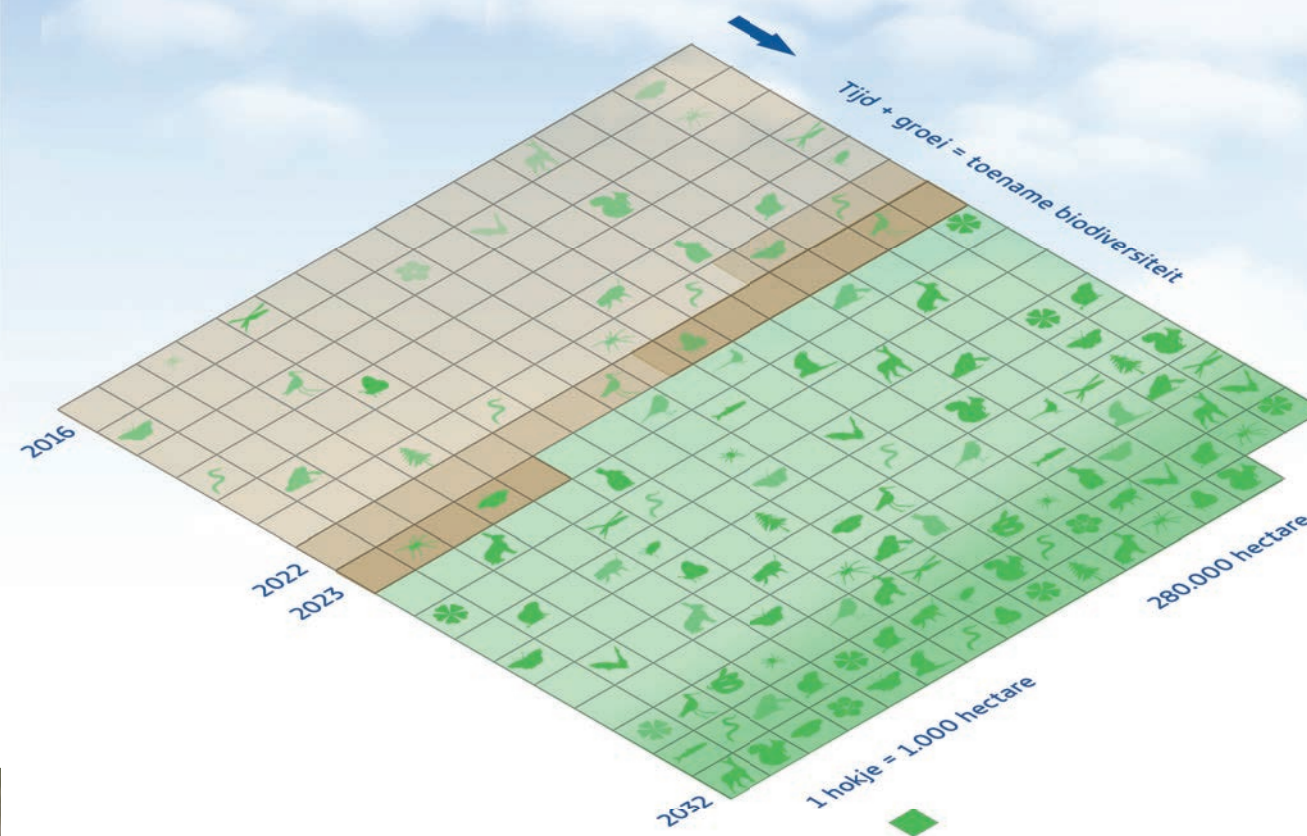
Tekst: Communicatiebureau de Lynx
en BoerenNatuur

Vormgeving:
Communicatiebureau de Lynx

Fotografie:
Wiebke Wiltling
Erik den Boer
Luuk Vermeer (Saxifraga)
Annemieke Dunnink

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) Een toekomstperspectief

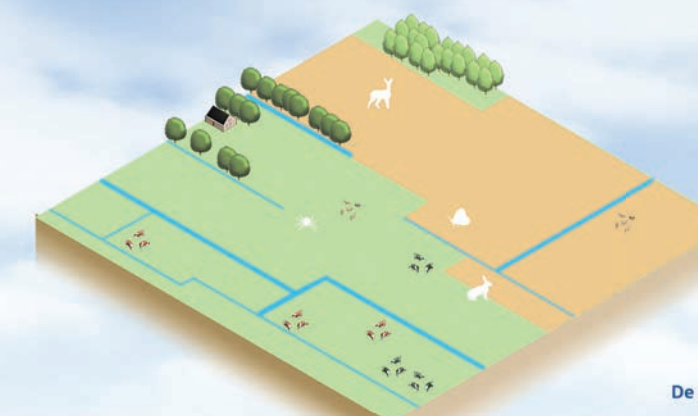
Cijfers van RVO.nl

2016	Totaal ANLb areaal: 91.510 hectare
2022	Totaal ANLb areaal: 104.144 hectare
2023	Totaal ANLb areaal: 116.754 hectare

Disclaimer: uit onderzoek blijkt dat er meer dan 700.000 hectare agrarische natuur- en landschapsbeheer nodig is om alle doelen te kunnen realiseren

Agrarische landschappen

Drie leefgebieden van het ANLb: Open grasland, open akkerland en dooradering

De drie leefgebieden zonder ANLb

De drie leefgebieden met ANLb anno nu

De drie leefgebieden met ANLb 2032

Groen boeren loont voor natuur én boer

Boeren vervullen een sleutelrol in het Nederlandse cultuurlandschap. Met natuurinclusieve landbouw en agrarisch natuur- en landschapsbeheer helpen ze de kwaliteit van natuur en landschap te versterken en verbeteren. Veel planten en dieren zijn immers afhankelijk van het boerenland. Zo dragen boeren niet alleen bij aan biodiversiteit, maar ook aan klimaatadaptatie, waterkwaliteit, een gezonde bodem én een afwisselend landschap. BoerenNatuur helpt ze daarbij!

boerennatuur

Collectief én gebiedsgericht

Het stelsel Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) is een van de instrumenten om als boer natuurinclusieve landbouw toe te passen. Een groot en groeiend deel van de Nederlandse boeren werkt sinds 2016 aan de uitvoering van dit ANLb-stelsel. Ruim één op de vijf boeren in Nederland doen mee. Zij zijn verenigd in regionale agrarische collectieven, elk met honderden deelnemende boeren, die gezamenlijk een landelijke dekking hebben.

Boeren doen vrijwillig mee. Door samen op te trekken en kennis en ervaringen uit te wisselen, vergroten de boeren de effectiviteit en dus ook de impact van beheermaatregelen. De collectieven bewaken de gebiedsgerichte samenhang van het beheer. Natuurinclusieve landbouw is natuurlijk meer dan alleen het ANLb. Daarom werken de collectieven ook in projecten, samen met andere partijen, aan de transitie naar een natuurinclusieve landbouw. Dit kunnen lokale en landelijke projecten zijn.

De collectieven zijn op hun beurt lid van de landelijke vereniging BoerenNatuur.

Hans Kroodsmā
(melkveehouder, Agrarisch Collectief Waadrāne)

“BoerenNatuur en mijn collectief zorgen dat boeren gemakkelijk kunnen instappen. Het is goed georganiseerd en er wordt mee gedacht. We leren van elkaar, dat is heel mooi. En ik geniet ervan andere vegetatie, plasdrassen en meer vogels en insecten te zien hier.”

Bekijk hier de video
Wat is BoerenNatuur?

boeren natuur

Marije Klever
(voorzitter BoerenNatuur)

“Het is belangrijk dat boeren voldoen – de vergoeding krijgen: voor arbeid, aanleg en onderhoud, én voor de inkomsten die zij missen. En dat deze vergoeding lang genoeg zeker is. Alleen dán kan het onderdeel uitmaken van je bedrijfsvoering. Vanuit BoerenNatuur maken wij ons daar hard voor.”

BoerenNatuur ondersteunt, vertegenwoordigt en inspireert

Wij staan voor een landelijk gebied waarin zorg en aandacht voor biodiversiteit, landschap, bodem en water structureel en onlosmakelijk onderdeel zijn van de bedrijfsvoering van elke boer. Boeren vervullen een cruciale rol in het beheer van het landelijk gebied. Daarbij hoort een beloning voor de waardevolle diensten die zij leveren aan de maatschappij.

Missie

BoerenNatuur en de collectieven maken het voor iedere boer mogelijk een boterham te verdienen met natuurinclusieve landbouw.

Wij ondersteunen de collectieven

Wij ontwikkelen samen met experts beheerpakketten en denken mee over de samenwerking met andere beleidsinstrumenten. Wij ondersteunen de collectieven en de deelnemende boeren met het systeem SCAN-ICT, voor registratie van het beheer, verantwoording naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, en uitbetaling aan de deelnemers.

Wij vertegenwoordigen de collectieven en behartigen hun belangen

Wij zetten ons in voor goede voorwaarden om beheer uit te voeren. Wij zijn aanspreekpunt voor externe partijen en hebben intensief contact met stakeholders: overheden, natuur-, milieu- en soortenorganisaties, terreinbeheerders, onderzoeks- en onderwijsinstellingen, ketenpartijen en bijvoorbeeld banken. Wij dragen de collectieve aanpak uit binnen Nederland en daarbuiten.

Wij inspireren

Wij leggen verbindingen tussen partijen en tussen beleid en praktijk. Wij zetten in op de uitwisseling van kennis over natuurinclusieve landbouw door praktijksessies, cursussen, bijeenkomsten, veldbezoeken en webinars.

Bekijk hier de video
Coördinator, veldmedewerker en boer

De kracht van het collectief

Het collectief wordt via de ledenvergadering door de boeren zelf bestuurd. De professionals en vrijwilligers van het collectief hebben een uitgebreid fijnmazig netwerk. Men kent elkaar, er is vertrouwen. De collectieven zijn uniek in hun kennis van het gebied, de boeren en de natuur én in hun positie tussen de overheid en de boeren.

Deelnemers en de veldcoördinator van het collectief gaan aan de keukentafel in gesprek over het beheer: waar heeft welk soort beheer de meeste kans van slagen, wat past bij een bepaald type boer en het bedrijf? Op deze manier kan een collectief maatwerk leveren, effectief en met korte lijntjes, ook naar de landelijke organisatie van BoerenNatuur. De collectieve gebiedsgerichte aanpak is stevig en efficiënt en kan ook exponentiële groei aan.

Brord Sloot (zoogkoeienhouder en akkerbouwer, Collectief Rivierenland)

“We zien veel meer bloemen, insecten, vlinders, vogels, amfibieën en wild! Het meest trots ben ik op de totale samenhang van de diverse landschapselementen op ons akkerbouw- en zoogkoeienbedrijf.”

Rinus Van 't Westeinde (fruitteler, Collectief Poldernatuur Zeeland)

“Met minimale inspanning, wat andere beplanting en meer bloeiende bomen kan je meer insecten aantrekken. Laten we proberen om landbouw en natuur samen te verbinden. Het kán samen.”

Lerend beheren

Het doel is het juiste beheer op de juiste plek, dus daar waar het ecologisch het meest effectief is én het beheer inpasbaar is voor de boer. Collectieven monitoren de maatregelen die boeren uitvoeren ten behoeve van natuur en landschap. Door van en met elkaar te leren en het beheer doorlopend te monitoren, kunnen boeren het beheer steeds verder optimaliseren.

Uitvoering stelsel Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)

De agrarische collectieven zijn onafhankelijk gecertificeerd om de subsidieregeling ANLb uit te voeren. Deze regeling bevat bouwstenen, agrarische beheerpakketten, waarmee boeren kunnen werken. BoerenNatuur maakt deze beheerpakketten samen met de collectieven en met bijvoorbeeld wetenschappelijke en beleidsexperts. Zo zijn er pakketten voor graslandbeheer en weidevogels, dooradering en landschapselementen. Andere pakketten zijn erop gericht om bepaalde activiteiten natuurvriendelijker uit te voeren, zoals waterpeilbeheer, sloten schonen of maaien. Elk collectief bepaalt – gebiedsgericht en in samenspraak met de deelnemende boeren – waar binnen hun percelen een specifiek beheerpakket de meeste impact heeft om habitatten voor bepaalde doelsoorten te creëren. Deze afspraken leggen het collectief en de boer vervolgens vast in een contract.